

Barn- och
utbildningsnämnden

Beslut angående medborgarförslag - Ta fram en handlingsplan för identifikation av och stöd till särskilt begåvade elever

Förslag till beslut

Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag med yrkande om att en handlingsplan för identifikation av och stöd till särskilt begåvade elever upprättas i Eskilstuna kommun har lämnats in. Medborgarförslaget anger att handlingsplanen skall utgå från SKL's, Skolverket och SPSM's råd och riktlinjer. Fullmäktige har överlämnat förslaget till barn- och utbildningsnämnden för beslut.

Ärendebeskrivning

I skollagens första kapitel, fjärde paragrafen (2010:800), anges att utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Eleverna ska få stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Vidare så framgår det även att man i utbildningen ska ta hänsyn till elevers olika behov. Detta betyder med tydlighet elever med särskild begåvning/särbegåvade elever samt elever som har särskilda styrkor i olika ämnen har rätt till en undervisning som utmanar på den nivå där eleven befinner sig.

En kartläggning kan ringa in en elevs förutsättningar och behov och utgör grunden för hur undervisningen kan anpassas. Skolan bör i sin kartläggning belysa elevens särskilda förmågor och var eleven ligger kunskapsmässigt inom olika områden, men även vilka pedagogiska metoder skolan erbjuder eleven, hur elevens lärmiljö är organiserad samt hur skolan i stort organiserar sin verksamhet och fördelar resurserna. En kartläggning skall genomföras när en elev har svårigheter i inlärningssituationen. Därmed blir kartläggningen av elever och deras förmågor det första och viktigaste verktyget för att identifiera särbegåvning. Eskilstuna grundskolor utför kartläggningar utifrån gällande allmänna råd och stödmaterial från Skolverket.

Grundskolorna i Eskilstuna genomför pedagogiska utredningar i stor utsträckning och i flera fall har särbegåvning identifierats. I grundskolorna finns även möjligheterna att gå vidare efter en utredning och via elevhälsan utreda eventuell särbegåvning vidare. Vid behov kan en s:k skolpsykologisk utredning genomföras för att skapa ett bättre underlag. Även om skolpsykologiska utredningar inte alltid synliggör en elevs särbegåvning ger det en fördjupad bild av elevens förmågor. Skolpsykologiska utredningar genomförs antingen av de skolpsykologer som är anställda i kommunen eller genom upphandlade skolpsykologiska konsultationer.

Det stöd och stimulans som idag ges elever med särbegåvning i grundskolorna kan kategoriseras utifrån den internationellt rekommenderade och forskningsbaserade undervisningsstrategin för särbegåvade elever som innebär acceleration, berikning och coachning. Eskilstunas grundskolor anpassar regelbundet undervisningen för särbegåvade elever genom att accelerera. Detta kan göra genom uppflyttning vilket kan göras om eleven har goda förutsättningar att klara av det såsom anges i Skollagen fjärde kapitlet, sjunde paragrafen (2010:800). Skollagen anger att det kunskaper som skall stå i fokus för elevens utbildningstakt. Vidare kan det handla om partiell acceleration där en elev ges möjlighet att läsa vissa ämnen på högre årskursers nivå utan att byta klass eller årskurs. Ett annat sätt att stödja och stimulera är genom att anpassa undervisningen genom s:k berikning. Detta innebär att eleven får mer komplexa frågeställningar, uppgifter och utmaningar och därmed utvecklar sitt lärande på ett djupare plan. Den tredje strategin som förekommer är coachning, även kallad handledning där särbegåvade elever får riktad handledning i sitt lärande och sin lärmiljö från en pedagog som har som uppgift att stimulera och stödja eleven utifrån dennes förmågor.

I arbetet med att identifiera, kartlägga och stödja särbegåvade elevers behov av stöd, stimulans och utveckling utgår Eskilstuna kommuns grundskolor från de styr- och stöddokument som medborgarförslaget refererar till. Skolverket har ett omfattande stödmaterial som är väl underbyggt av såväl vetenskaplig grund som dokumenterad och beprövad praktik. Materialet beskriver bla. vilka elever det gäller, deras socioemotionella stödbehov, hur skolan i stort kan planera och genomföra en differentierad undervisning för dem, hur skolan kan utveckla en långsiktig plan för att uppmärksamma och möta dessa elever samt vad andra länder gör. Materialet innehåller även ämnesspecifikt metodstöd för ämnena bild, historia, matematik, moderna språk och svenska. Där finns också exempel på hur undervisningen kan utformas för att utmana särskilt begåvade elever och främja deras utveckling.

Sammanfattningsvis kan sägas att särbegåvade elever idag identifieras, kartläggs och stimuleras och ges stöd utifrån styrdokumentens riktlinjer kring stimulans, särskilt stöd och anpassningar. Vid en första bedömning konstateras att det sker en rad olika typer av anpassningar för att stödja och stimulera särbegåvade elever i deras lärande. Dock bedöms det finnas ett behov av kontinuerlig fortbildning av pedagogisk personal kring såväl identifikation som anpassningar för att säkerställa att alla elever, inklusive särbegåvade elever, får det stöd och stimulans de behöver. Bedömningen är att stödmaterial som finns att tillgå är fullt adekvat och väl underbyggt och om skolorna använder sig av detta finns det inget behov av en lokal handlingsplan. Det som en

handlingsplan skulle innehålla finns redan i form av styrdokument och stödmaterial som skolorna har tillgång till.

Hans Ringström
Tillförordnad förvaltningschef

Johan Lindeberg
Tillförordnad skolchef grundskola

Beslutet skickas till: Kommunstyrelsen och förslagsställaren